

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyaē sundarakāṇḍē

॥ *ēkōnaviṃśaḥ sargaḥ* ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ ēkōnaviṃśaḥ sargaḥ ॥

rāvaṇaṃ dr̥ṣṭvā duḥkhabhayacintāsu magnāyāḥ sītāyā avasthā
tasminnēva tataḥ kālē
rājaputrī tvaninditā |
rūpayauvanasampannaṃ
bhūṣaṇōttamabhūṣitam ॥ 5.19.1 ॥

tatō dr̥ṣṭvaiva vaidēhī
rāvaṇaṃ rākṣasādhipam |
prāvēpata varārōhā
pravātē kadalī yathā ॥ 5.19.2 ॥

ūrubhyāmudaraṃ chādya
bāhubhyāṃ ca payōdharau |
upaviṣṭā viśālākṣī
rudatī varavarṇinī ॥ 5.19.3 ॥

daśagrīvastu vaidēhīṃ
rakṣitāṃ rākṣasīgaṇaiḥ |
dadarśa dīnāṃ duḥkhārtāṃ
nāvaṃ sannāmivārṇavē ॥ 5.19.4 ॥

asaṃvṛtāyāmāsīnāṃ

dharaṇyāṃ saṃśītavratām |

chinnāṃ prapatitāṃ bhūmau

śākhāmiva vanaspatēḥ || 5.19.5 ||

malamaṇḍanadigdhāṅgīṃ

maṇḍanārhamamaṇḍanām |

mṛṇālī paṅkadigdhēva

vibhāti na vibhāti ca || 5.19.6 ||

samīpaṃ rājasimhasya

rāmasya viditātmanaḥ |

saṅkalpahayasamnyuktai -

ryāntīmiva manōrathaiḥ || 5.19.7 ||

śuṣyantīṃ rudatīmēkām

dhyānaśōkaparāyaṇām |

duḥkhasyāntamapaśyantīṃ

rāmāṃ rāmamanuvratām || 5.19.8 ||

cēṣṭamānāmathāviṣṭāṃ

pannagēndravadhūmiva |

dhūpyamānāṃ grahēṇēva

rōhiṇīṃ dhūmakētunā || 5.19.9 ||

vṛttaśīlē kulē jātā -

mācāravati dhārmikē |

punaḥsaṃskāramāpannāṃ

jātāmiva ca duṣkulē || 5.19.10 ||

sannāmiva mahākīrtiṃ
 śraddhāmiva vimānitām |
 prajñāmiva parikṣiṇā -
 māsāṃ pratihatāmiva || 5.19.11 ||

āyatīmiva vidhvastā -
 mājñāṃ pratihatāmiva |
 dīptāmiva diśaṃ kālē
 pūjāmapahatāmiva || 5.19.12 ||

paurṇamāsīmiva niśāṃ
 tamōgrastēndumaṇḍalām |
 padminīmiva vidhvastāṃ
 hataśūrāṃ camūmiva || 5.19.13 ||

prabhāmiva tamōdhvastā -
 mupakṣiṇāmivāpagām |
 vēdīmiva parāmrṣṭāṃ
 śāntāmagniśikhāmiva || 5.19.14 ||

utkrṣṭaparṇakamalāṃ
 vitrāsitavihaṅgamām |
 hastihastaparāmrṣṭā -
 mākulāmiva padminīm || 5.19.15 ||

patisōkāturāṃ śuṣkāṃ
 nadīṃ visrāvitāmiva |
 parayā mṛjayā hīnāṃ
 kṛṣṇapakṣē niśāmiva || 5.19.16 ||

sukumārīṃ sujātāṅgīṃ
 ratnagarbhagṛhōcitām |
 tapyamānāmivōṣṇēna
 mṛṇālīmacirōddhṛtām || 5.19.17 ||

gṛhītāmālitām stambhē
 yūthapēna vinākṛtām |
 niḥśvasantīṃ suduḥkhārtām
 gajarājavadhūmiva || 5.19.18 ||

ēkayā dīrghayā vēṇyā
 śōbhamānāmayatnataḥ |
 nīlayā nīradāpāyē
 vanarājyā mahīmiva || 5.19.19 ||

upavāsēna śōkēna
 dhyānēna ca bhayēna ca |
 parikṣīṇām kṛśām dīnā -
 malpāhārām tapōdhanām || 5.19.20 ||

āyācamānām duḥkhārtām prāñjalīṃ dēvatāmiva |
 bhāvēna raghumukhyasya daśagrīvaparābhavam || 5.19.21 ||

samīkṣamāṇām rudatīmaninditām
 supakṣmatāmrāyataśuklalōcanām |
 anuvratām rāmamatīva maithilīṃ
 pralōbhayāmāsa vadhāya rāvaṇaḥ || 5.19.22 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvye
 sundarakāṇḍē ēkōnaviṃśaḥ sargaḥ ||